

Основні банківські послуги для осіб, які отримали притулок або статус біженця

Часто поставлені питання

Вступ

Чи особи, які отримали притулок або статус біженця також мають право на основні банківські послуги

Банківський рахунок є, безперечно, невід'ємною частиною щоденного життя людини. З його допомогою ми можемо переказувати оплати за рахунками – фактурами, отримувати зарплату та виплати на дітей, орендні оплати,

...

Саме через те, що банківський рахунок є таким необхідним інструментом, який дозволяє нам саме існування у людському суспільстві, кожен з нас має **право на основні банківські послуги**. Завдяки цим послугам ми можемо відкрити поточний рахунок на обмежену суму і використовувати його для здійснення різноманітних банківських операцій.

Звичайно, **біженці та особи, які отримали право на притулок**, також можуть користуватися основними банківськими послугами. Таким чином послуги є тим важливим засобом, який допомагає людині включитися в життя у фінансовому вимірі і, таким чином, уможливує її соціальну інтеграцію.

Разом з тим неурядові та інші організації з надання допомоги висловлюють свою стурбованість щодо певної неясності, що виникла у зв'язку з основними банківськими послугами, призначеними для осіб, які отримали притулок або статус біженця.

Через це “Фабельфін” (Бельгійська федерація фінансового сектора “Febelfin”), провівши консультації зі своїми членами, представниками наглядових органів та Агенції з питань інтеграції та натуралізації громадян, підготувала перелік відповідей на часто поставлені питання (**FAQ**), які містять рекомендації щодо надання основних банківських послуг особам, які отримали притулок або статус біженця

Часті запитання

1. Що таке основні банківські послуги?

Кодекс економічного права¹ передбачає для кожної бельгійської кредитної банківської установи можливість надання, на певних умовах, основних банківських послуг своїм клієнтам.

Основні банківські послуги дозволяють здійснювати нижченаведені транзакції та операції:

1. Розміщати готівкові грошові засоби на поточному розрахунковому рахунку (у Бельгії);
2. знімати готівкові грошові засоби з поточного рахунку;
3. розпоряджатися поточним рахунком, здійснюючи всі необхідні для цього транзакції та операції;
4. здійснювати, у межах відповідного дебетового залишку (сальдо) рахунку, транзакції з оплати (а саме дії та операції з депозитного розміщення, переказу або зняття) за допомогою грошових засобів рахунку, а саме:
 - здійснювати платежі шляхом прямого дебетування;
 - виконувати платіжні транзакції за допомогою відповідного платіжного інструмента (т. зв. персоналізованого інструмента, а також платіжної карти (проте не кредитної карти), який дає змогу розпочати виконання платіжного доручення);
 - здійснювати перекази, в тому числі постійних платіжних доручень.

Заява з вимогою про надання послуг повинна оформлюватися у письмовій формі з використанням формуляру заяви наданого банком.

2. Скільки коштує надання основних банківських послуг?

Надання основних банківських послуг може не бути безкоштовним.

Банк може вимагати здійснення оплат максимальним розміром до 17,26 Євро (зазначений тут розмір діє з 1 січня 2022 року). Вищезгаданий максимальний розмір, що стягується у випадку надання основних банківських послуг, підлягає щорічному корегуванню згідно з розміром індексу споживчих цін.

¹ Цей документ, що містить запитання та відповіді, має на меті дати відповіді на деякі часто поставлені питання щодо основних банківських послуг і тому його зміст жодним чином не заміщає юридичні положення, викладені у томі VII Кодексу економічного права, як і правові та нормативні положення Закону від 18 вересня 2017 року, покликані запобігти відмиванню грошей та фінансуванню тероризму, а також обмежити використання готівки (як і інші положення подібних норм іноземного законодавства), а також положення директив і циркулярів компетентних наглядових органів та органів контролю.

3. У яких випадках банк може відмовити у наданні основних банківських послуг?

Банк може відхилити запит з клопотанням про надання основних банківських послуг у наступних випадках:

- Клієнт вже є одержувачем основних банківських послуг;
- Клієнт вже має інший поточний рахунок, в тому числі у випадку його відкриття у будь-якому іншому банку;
- Клієнт є власником рахунків на загальну суму не меншу за 6.000 Євро (наприклад поточні та ощадні рахунки). У цьому випадку в розрахунок беруться і грошові засоби, які клієнт тримає на рахунку у інших банках;
- Клієнт вже уклав кредитні договори на суму не меншу за 6.000 Євро;
- Клієнт вчинив дії, які розцінюються як шахрайство, зловживання довірою, банкрутство оголошене з метою вчинення шахрайських дій, підробка документів або ж відмивання грошових засобів отриманих злочинним шляхом.

У випадку відмови у наданні вищезгаданих послуг банківська установа, за законом, повинна надати прохачеві послуг мотивацію з роз'ясненням причин такої відмови, наведеним на бланку-формулярі прохання про надання послуг, безкоштовна копія якого надається клієнтові.

Окрім того він повинен надіслати кожен таку відмову на адресу Омбудсфіну.

4. Хто має право на основні банківські послуги?

На території Бельгії існує окремий пакет основних банківських послуг для підприємств і окремий пакет основних банківських послуг для фізичних осіб. Цей документ, що містить запитання та відповіді, містить інформацію лише щодо передбаченого законодавчо пакету основних банківських послуг, що надаються для фізичних осіб.

Під згадуваними тут фізичними особами треба розуміти осіб, які не задіяні у бізнесовій, виробничій, ремісничій або іншій професійній діяльності.

Треба також зазначити, що, зокрема, такі підприємства як комерційні товариства, неприбуткові товариства та об'єднання не розглядаються як фізичні особи і, отже, не мають права на пакет основних банківських послуг передбачений для фізичних осіб.

5. Чи мають право на основні банківські послуги особи, які подали клопотання про надання притулку²?

Так.

6. Чи мають право на основні банківські послуги особи зі статусом біженця³?

Так.

² Після прибуття до Бельгії особа, яка вимагає надання притулку, подає заяву з клопотанням про надання притулку Імміграційному відомству. Процедура надання притулку розпочинається в момент подання вищезгаданої заяви. Заява підлягає розгляду Генеральним комісаром у справах біженців та осіб без громадянства.

³ Міжнародний захист для осіб, які залишили країну походження через переслідування через національність, расу, політичні чи релігійні переконання чи належність до певної соціальної групи (Конвенція про статус біженців)

7. Чи мають право на основні банківські послуги особи, які отримують інші допоміжні виплати – субсидії ⁴?

Так.

8. Чи діють існуючі правила ідентифікації, які застосовуються в рамках встановлення інших клієнтських відносин, для надання основних банківських послуг?

Так. Перед тим, як запропонувати основні банківські послуги банки повинні ідентифікувати своїх клієнтів і, отже, мати можливість перевірити їх особу. Згідно з Законом про запобігання відмиванню грошових засобів, отриманих злочинним шляхом, без ідентифікації та перевірки особи клієнтів надання банками основних банківських послуг забороняється.

9. Надання яких даних може вимагати банк?

Банки зобов'язані вимагати надання нижчезазначених ідентифікаційних даних, перевірка яких здійснюється на основі даних відповідних засвідчуваних документів:

- ім'я та прізвище;
- дата та місце народження.

10. Чи повинен банк вимагати надання адреси?

У цьому випадку діють ті ж самі правила, що і для інших клієнтів. У більшості випадків банк запитуватиме адресу своїх клієнтів.

Особи, які вимагають надання притулку, особи з визнаним статусом біженця та особи, які отримують допоміжні виплати – субсидії повинні обрати, в рамках процедури їх оформлення, місце проживання. Тимчасовий характер місця проживання не може становити підставу для відмови у наданні основних банківських послуг.

11. На підставі яких документів банк повинен здійснювати перевірку необхідних ідентифікаційних даних осіб, які вимагають надання притулку, осіб зі статусом біженця та осіб, які отримують допомогу у вигляді субсидій?

- Перш за все ідентифікаційні дані осіб, які вимагають надання притулку, осіб з визнаним статусом біженця або осіб, які отримують допомогу у вигляді субсидій можуть бути перевірені на основі даних, що містяться у засвідчуваних документах виданих органами влади Бельгії:
 - Особу таких клієнтів-заявників можна перевірити на основі документа, що засвідчує їх реєстрацію у реєстр іноземних осіб (наприклад, електронна посвідка на проживання A, B).

⁴ Міжнародний захист для осіб, у випадку їх повернення до країни походження, може виникнути реальний ризик завдання шкоди (смертна кара, катування, нелюдське поводження, серйозна загроза життю цивільного населення через невибіркове насильство).

- У тому випадку, якщо через свій статус такі особи не зможуть посвідчити свої дані за допомогою вищезазначеного документа, вони можуть це зробити за допомогою іншого дійсного документа, виданого державними органами Бельгії.
Задля забезпечення безперервного опрацювання своєї заяви зацікавлена особа повинна застосувати один з нижченаведених документів:
 - свідоцтво про реєстрацію, яке було видано відповідним муніципальним органом і використовується як тимчасовий дозвіл на проживання (додаток 4, так звана 'помаранчева карта')
 - документ про реєстрацію клопотання про надання притулку, виданий Імміграційним відомством (додаток 26 або 26 квінквієс у випадку подання багаторазового запиту – клопотання).
 - свідоцтво про надання тимчасового захисту, видачу якого громадяни України можуть, починаючи з 7 березня 2022 року, вимагати на основі своїх засвідчуваних документів у Імміграційної служби.
 - документ про подання клопотання щодо надання притулку, виданий при проходженні прикордонного контролю (додаток 25 або 25 квінквієс у випадку подання багаторазового запиту – клопотання)
 - тимчасову посвідку про проживання (додаток 15 у _випадку очікування на видачу основного документа, що засвідчує право на проживання)
 - спеціальний документ, що засвідчує право на проживання (додаток 35 у випадку звернення до Ради з розгляду спорів, що стосуються прав іноземних громадян)
- У випадку, якщо зацікавлена особа не матиме у своєму розпорядженні вищезазначені документи, така особа, в теорії, має право використовувати інші документи, перераховані у решті додатків до Королівського декрету від 8 жовтня 1981 р. Разом з тим розгляд заяви-клопотання про дозвіл на одержання основних банківських функцій на основі вищенаведених документів може вимагати більше часу. Додаток до цього документа з відповідями містить огляд таких документів, включно з посиланнями на приклад кожного з подібних документів.
- Насамкінець у випадку відсутності у заявника можливості посвідчити свою особу на основі виданого компетентними органами Бельгії посвідчення особи або іншого дійсного документа, що засвідчує право на проживання, заявник може, у певних випадках, посвідчити свою особу паспортом, виданим іноземними органами влади. Застосування цього способу перевірки особи можливе до моменту, коли заявник отримає посвідчення особи або ж посвідку на проживання, видану компетентними органами Бельгії.
- Нормативні положення не вимагають, аби видані компетентними державними органами документи, що підтверджують законність проживання іноземців у Бельгії (наприклад, т. зв. помаранчева карта), супроводжувалися закордонним паспортом або іншим посвідченням особи, незважаючи на те, що в самих таких документах може міститися припис про невизнання таких документів у випадку їх надання без паспорта або іншого посвідчення особи. Таким чином. Кожен з вищезазначених документів може розглядатися як юридично дійсне посвідчення особи.

12. Що робити у випадку виникнення при поданні заяви-клопотання сумнівів щодо надання дозволу на отримання основних банківських послуг та застосування передбачених законних норм?

Банки встановили необхідні процедури, аби у таких випадках працівники банку могли звернутися до звичайних внутрішніх служб банку з метою отримання роз'яснень щодо ведення досьє та правильної обробки заяви щодо надання основних банківських послуг.

13. Яка роль передбачена для Омбудсфіна у випадку відхилення або призупинення розгляду заяви – клопотання?

Клієнт може подати скаргу до Омбудсфіна у тому випадку, якщо вважатиме, що у наданні основних банківських послуг йому було помилково відмовлено або ж було призупинено їх надання. Омбудсфін має право скасувати рішення банку або ж накласти зобов'язання щодо надання основних банківських послуг на інший банк.

Додатки до Королівського декрету від 8 жовтня 1981 р.

(<https://dofi.ibz.be/nl/themes/propos/legislation/lijt-van-de-bijlagen-bij-de-wet-van-15-december-1980-en-bij-het>)

Додаткова інформація щодо свідоцтва, що підтверджує одержання тимчасового захисту, див. на [веб-сайті](#)